

With the support of the Lifelong Learning Programme of the European Union

**„Identifying Barriers in Promoting the European Standards and Guidelines
for Quality Assurance at Institutional Level“**

IBAR

Agreement number – 2010 – 4663/001 - 001

WP7

Quality and Students

National study – Slovakian version

2011

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

IBAR

Quality and Students Assessment

Slovak Comparative Analysis

Work Package 7

Výskumný tím pre spracovanie národnej správy na UKF v Nitre:

prof. PaedDr. Alena Hašková, CSc.

PhDr. Ľubor Pilárik, PhD.

doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD

doc. PhDr. Ružena Žilová

Mgr. Ľubica Lachká

Mgr. Diana Kanášová

Výskumný tím pre spracovanie inštitucionálnych správ:

doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD. – Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

doc. PhDr. Ružena Žilová, PhD. - Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

prof. Ing. Milota Vetráková, PhD. - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

doc. Ing. Ján Závadský, PhD. - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

PhDr. Renáta Švarcová - Žilinská univerzita v Žiline

Mgr. Michaela Pašteková, PhD. - Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave

Úvod

Výskum realizovaný v rámci riešenia WP7 projektu IBAR bol zameraný na analýzu hodnotenia študentov na verejných vysokých školách na Slovensku. Ciele WP7 vychádzajú z ESG, kde hodnotenie študentov figuruje ako jeden zo základných atribútov kvality vysokoškolského vzdelávania. Z hľadiska ESG by mali byť študenti „posudzovaní na základe publikovaných kritérií, predpisov a postupov, ktoré sú dôsledne uplatňované“. Predkladaná správa sa zameriava na deskripciu aktuálneho stavu hodnotenia študentov na slovenských verejných vysokých školách a identifikáciu bariér implementácie postupov hodnotenia študentov, ktoré by smerovali k rozvoju kvality vzdelávania na vysokých školách. Medzi základné kritériá posudzovania kvality štúdia poskytovaného vysokými školami v SR patrí záujem uchádzačov o štúdium študijných programov, vstupné požiadavky na vedomosti uchádzačov o štúdium študijných programov, garantovanie študijných programov a študijných predmetov renomovanými profesormi a docentmi vrátane kvalifikačnej štruktúry učiteľov, dosahované výsledky študentov (aplikácia ECTS, priemernej známky – vážený študijný priemer, vylúčenie a zanechanie štúdia), zapájanie študentov do študentských vedeckých a umeleckých aktivít, národné a medzinárodné ocenenia úspechov študentov, ponuka absolvovania študijných programov a študijných predmetov v cudzom jazyku, ako aj materiálo-technické podmienky štúdia.

Podobne ako pri dostupnosti vysokoškolského štúdia aj v oblasti hodnotenia študentov inštitucionálne praktiky jednotlivých vysokých škôl sa odvíjajú od uplatňovania legislatívy SR. Na jednej strane táto prepojenosť inštitucionálnych politík a národnej politiky poskytuje záruku dosiahnutia určitej miery kvality na celoštátnej úrovni, no na druhej strane pôsobí ako bariéra rozvoja vlastnej iniciatívy vysokoškolských inštitúcií v danej oblasti.

Na celoštátnej úrovni základné normy týkajúce sa hodnotenia študentov deklaruje Zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 614/2002 o kreditovom systéme štúdia zavádzajúca ECTS na Slovensku. V zákone o vysokých školách sú definované rámcové povinnosti vysokých škôl súvisiace napr. s prijímaním študentov na vysokú školu, kompetenciami podmieňujúcimi vedecko-pedagogickú kvalifikáciu vysokoškolských pedagógov, zložením rôznych skúšobných komisií (komisií pre záverečné štátne skúšky, rigorózne skúšky, dizertačné skúšky) atď. Spôsoby hodnotenia sa uvádzajú v akreditačných spisoch študijných programov realizovaných na vysokej škole a sú aj integrálnou súčasťou informačných listov jednotlivých predmetov. Vyhláška o kreditovom systéme štúdia zavádza ECTS na Slovensku a stanovuje základné formy hodnotenia študentov (priebežné hodnotenie a záverečné hodnotenie), klasifikačnú stupnicu hodnotenia študentov (rozdelenú do 6 klasifikačných stupňov od A po FX), kritériá priznania kreditov študentovi a normu na hodnotenie celkových študijných výsledkov študenta za určité obdobie (tzv. vážený študijný priemer).

Téma hodnotenia študentov je súčasťou dlhodobých zámerov vysokých škôl, kde vysoké školy prepájajú hodnotenie študentov s hodnotením kvality vzdelávania. Zaradenie problematiky hodnotenia študentov do dlhodobých zámerov vysokých škôl je v kompetencii a zodpovednosti vedenia vysokej školy a vedení fakúlt. V rámci pripomienkovacieho a schvaľovacieho procesu dlhodobého zámeru participujú na tvorbe stratégie hodnotenia študentov členovia akademického senátu (vysokej školy, fakulty), t.j. rovnako zástupcovia učiteľov ako aj študentov. V rámci pripomienkovacieho a schvaľovacieho procesu dlhodobého zámeru vo vedeckej, resp. umeleckej rade (vysokej školy, fakulty) majú možnosť svoje pripomienky k nemu vznášať aj odborníci z iných inštitúcií, ktorí sú členmi príslušnej vedeckej, resp. umeleckej rady. Okrem dlhodobých zámerov sledované vysoké školy majú problematiku hodnotenia študentov inkorporovanú aj v ďalších interných dokumentoch. Tieto dokumenty majú charakter predpisov a smerníc, ktoré vytvárajú pravidlá pre hodnotenie študentov na danej vysokej škole a špecifikujú konkrétne postupy ich hodnotenia. Základným interným dokumentom tohto typu sú študijné poriadky. Podrobnejšie informácie o hodnotení sú definované v informačných listoch predmetov. Definovanie cieľov vzdelávania sa vyskytuje na úrovni študijných programov formou vymedzenia profilu absolventa, ako záväzná súčasť akreditácie príslušného programu. V rámci realizovaných zisťovaní bolo konštatované, že jednotlivé školy sa líšia v miere rozpracovanosti profilov absolventov ako aj v miere rozpracovania cieľov v rámci jednotlivých študijných programov a predmetov. Niektoré vysoké školy majú deklarovanú povinnosť stanoviť ciele príslušného študijného programu formou interných predpisov.

Ako už bolo uvedené, participácia študentov na nastavovaní kritérií ich hodnotenia je zabezpečená prostredníctvom ich zástupcov v akademických senátoch, kde reprezentanti študentskej časti akademickej obce majú možnosť vyjadrovať sa k problematike hodnotenia študentov. Spätnú väzbu na hodnotenie študentov vysokej školy a fakulty získavajú prostredníctvom dotazníkového dopytovania (anketa hodnotenia kvality štúdia), v rámci ktorých študenti individuálne hodnotia pedagógov a predmety a majú možnosť vyjadriť sa aj k priebežnému a záverečnému hodnoteniu.

Vstupné diagnostikovanie vedomostí alebo zručností na úrovni jednotlivých predmetov sa na vysokých školách vyskytuje výnimočne. Vychádza skôr z iniciatívy konkrétneho pedagóga, ktorý realizuje výučbu daného predmetu, ako z inštitucionálnej praxe. Iba jedna zo sledovaných vysokých škôl má zavedený systémový prvok vstupného testovania pri jednotlivých predmetoch formou vnútornej smernice.

Vzhľadom na rôznu vedomostnú úroveň absolventov jednotlivých stredných škôl, ktorí prichádzajú na vysoké školy, niektoré vysoké školy ponúkajú študentom prvého ročníka rôzne doplnkové kurzy, ktoré im môžu pomôcť eliminovať počiatočné nedostatočné vedomosti alebo zručnosti. Na zlepšenie výsledkov študentov v rámci jednotlivých predmetov vysoké školy, resp. fakulty využívajú aj svoje e-learningové vzdelávacie portály (LMS MOODLE).

Metódy hodnotenia študentov sa zameriavajú primárne na aktuálnu úroveň vedomostí, zručností a kompetencií. Zisťovanie a hodnotenie možného potenciálu študentov v rámci našich zisťovaní zaznamenané nebolo. V umeleckých odboroch je zaužívanou bežnou praxou prepojenie hodnotenia študentov internými pedagógmi vysokej školy s hodnoteniami externými odborníkmi. V prípade študentov umeleckých odborov úroveň progresu študentov je konfrontovaná s externým prostredím vysokej školy počas tzv. prieskumov, ktoré sú otvorené širokej verejnosti a neraz sa stávajú predmetom recenzií a výtvarných kritik.

V rámci jednotlivých vysokých škôl, ako aj v rámci samotných ich fakúlt, sú bežné rôzne prístupy k povinnosti študentov zúčastňovať sa výučbových aktivít. Zatiaľ čo požadovať účasť študentov na seminároch a cvičeniach je na školách bežnou praxou, v požiadavkách na účasť študentov na prednáškach sa vysoké školy rozchádzajú. Niektoré vysoké školy nepovažujú účasť na prednáškach za povinnú a prednášky nepodliehajú systému hodnotenia študentov. Iné vysoké školy trvajú na účasti študentov na prednáškach alebo do určitej miery ponechávajú rozhodnutie na prednášajúcom pedagógovi.

Analogická je situácia aj v oblasti posudzovania absencie študentov na výučbových aktivitách. Na rôznych vysokých školách sú v tomto bode uplatňované rôzne prístupy. Na vysokých školách, ktoré uprednostňujú politiku zverejňovania detailných kritérií pre získanie kreditov, sú absencie pretavené do negatívneho bodového hodnotenia jednotlivých výučbových aktivít, pričom konkrétne pravidlá nastavuje pedagóg zabezpečujúci (garantujúci) príslušný predmet. Druhý prístup má charakter „tradície“, kde je zvykom tolerovať istý počet absencií študenta (1-3 absencie za semester). Tolerované počty absencií však nie sú explicitne publikované v oficiálnych dokumentoch vysokých škôl. Tie obvykle ustanovujú študentom všeobecnú povinnosť zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít. Jedna zo sledovaných vysokých škôl má zavedenú možnosť individuálneho študijného plánu študenta, ktorá je oficiálne deklarovaná v internom dokumente vysokej školy. Dôvodom na udelenie súhlasu na individuálny študijný plán môže byť aj mimoriadna sťaž študenta na významnom pracovisku alebo v inštitúcii, ktorá by podporila jeho umelecký alebo vedecký rast s následným pozitívnym efektom pre plnenie študijných povinností.

Za aktuálne trendy prejavujúce sa v oblasti hodnotenia študentov na vysokých školách možno označiť nasledujúce fenomény:

- rozširovanie foriem hodnotenia študentov, pričom formy hodnotenia sa odvíjajú od cieľov príslušného predmetu;
- častejšie používanie, resp. uprednostňovanie písomných metód hodnotenia oproti ústnym metódam, najmä v súvislosti s vysokými počtami študentov v študijných skupinách;
- využívanie informačno-komunikačných technológií v rámci hodnotiacich procesov (vrátane sebahodnotení pomocou autotestov);

- zvyšovanie miery využívania on-line formy oznamovania výsledkov hodnotení študentov;
- rozširovanie priestoru pre priebežné hodnotenie študentov počas celého semestra, pričom výsledky priebežného štúdia sa stávajú súčasťou celkového hodnotenia študenta v danom predmete;
- tvorba nových interných smerníc, ktoré deklarujú konkrétne procesy hodnotenia študentov;
- zvyšovanie transparentnosti a objektívnosti hodnotení študentov najmä v rámci prijímacích pohovorov, na organizačno-technické zabezpečenie ktorých sa v čoraz vyššej miere využívajú služby externých firiem;
- sprísňovanie kritérií hodnotenia študentov za účelom zvyšovania kvality vzdelávania a zvyšovania kvality absolventov.

Samozrejme miera uplatňovania týchto trendov (aktuálna úroveň uvedených zmien) je na každej vysokej škole iná.

Výskumné metódy

Ako zdroj pre zber a analýzu výskumných údajov slúžili 4 verejné vysoké školy reprezentujúce celkový súbor 20 verejných vysokých škôl, 3 štátnych vysokých škôl a 10 súkromných vysokých škôl, ktoré tvoria v súčasnosti sieť vysokých škôl na Slovensku.

Konkrétne sa jednalo o nasledujúce vysoké školy:

- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici,
- Žilinská univerzita v Žiline,
- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave.

Respondenti

Do výskumu boli zapojení:

- Manažment univerzít – prorektori pre vzdelávanie v počte 4
- Manažment fakúlt – dekáni a prodekáni pre vzdelávanie v počte 26
- Vybrané vzorky študentov – napr. členov Akademických senátov v počte 133

Informačné zdroje

Ako základné zdroje informácií boli použité:

- Dokumenty – legislatíva SR dotýkajúca sa vzdelávania, interné inštitucionálne dokumenty vysokých škôl
- Web stránky univerzít
- Dotazník s otvorenými otázkami administrovaný prevažne vedeniu univerzít a fakúlt
- Semištruktúrovaný rozhovor so študentmi

Medzi základné analyzované externé dokumenty platné na národnej úrovni, ktoré sa dotýkajú problematiky dostupnosti štúdia na vysokých školách, patrili nasledovné:

- Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách
- Vyhláška MŠ SR č. 614/2002 Z. z. o kreditovom systéme štúdia

Analyzované boli aj interné dokumenty dotýkajúce sa politiky hodnotenia študentov v rámci jednotlivých vysokých škôl zaradených do výskumnej vzorky. Išlo o nasledujúce dokumenty:

- Dlhodobý zámer rozvoja,
- študijný poriadok,
- štipendijný poriadok,
- vnútorné predpisy o prijímacích konaniach,
- sprievodca štúdiom.

Background

Na celonárodnej úrovni sú základné normy dotýkajúce sa hodnotenie študentov definované vo vysokoškolskom zákone č. 131/2002 o VŠ. Zákon o vysokých školách definuje rámcové povinnosti, ktoré sa dotýkajú napr. prijímania študentov na vysokú školu, kompetencií pedagógov vzhľadom na vedecko-pedagogickú kvalifikáciu, či zloženia štátnicových skúšobných komisií. Študijné programy realizované na VŠ sú posudzované štátnou Akreditačnou komisiou, ktorá posudzuje ciele a obsah študijných predmetov vzhľadom na profil absolventa študijného odboru a personálne garancie a materiálno-technické zabezpečenie študijných programov.

Druhým dôležitým dokumentom je Vyhláška MŠ SR č. 614/2002 o kreditovom systéme štúdia zavádzajúca ECTS na Slovensku, ktorá definuje základné formy hodnotenia študentov (priebežné hodnotenie a záverečné hodnotenie), klasifikačnú stupnicu hodnotenia študentov (rozdelenu do 6 klasifikačných stupňov od A až po Fx), kritériá priznania kreditov študentovi a normu na hodnotenie celkových študijných výsledkov študenta za určité obdobie (vážený študijný priemer).

Existuje vysoká miera prepojenia národnej politiky a inštitucionálnych politík jednotlivých VŠ v oblasti hodnotenia študentov, ktorá na jednej strane prináša záruku dosiahnutia určitého stupňa kvality na celoštátnej úrovni, na druhej strane sa stáva bariérou pri rozvoji vlastnej iniciatívy VŠ v danej oblasti.

Zistenia

Oblasť 1: Inštitucionálna politika

Téma hodnotenia študentov je venovaná pozornosť na všetkých sledovaných vysokých školách. Prepojenie problematiky hodnotenia študentov s kvalitou vzdelávania súvisí s implementáciou Bolonského procesu na Slovensku. Z uvedeného dôvodu sa téma hodnotenia študentov neobjavuje iba na úrovni pedagógov, ale i na úrovni inštitucionálnej politiky v oblasti vzdelávania.

a) strategická úroveň

Téma hodnotenia študentov je súčasťou dlhodobých zámerov vysokých škôl, kde vysoké školy prepájajú hodnotenie študentov s hodnotením kvality vzdelávania. Zaradenie problematiky hodnotenia študentov do dlhodobých zámerov vysokých škôl je v kompetencii a zodpovednosti vedenia vysokej školy a fakulty. V rámci schvaľovacieho procesu dlhodobého zámeru participujú na tvorbe stratégie hodnotenia študentov členovia Akademického senátu (univerzity/fakúlt), vedenie univerzity/fakúlt, pedagógovia, administratívni pracovníci, študenti ako aj zároveň i odborníci z iných vysokých škôl, ktorí sú členmi Vedeckej rady (univerzity/fakúlt).

b) normatívna úroveň

Sledované vysoké školy majú problematiku hodnotenia študentov inkorporovanú v základných interných dokumentoch. Interné dokumenty nadväzujú na legislatívu platnú v SR a štandardy ECTS a vytvárajú pravidlá pre hodnotenie študentov na danej vysokej škole. Majú charakter predpisov a smerníc, ktoré špecifikujú konkrétne postupy hodnotenia študentov. Tieto interné predpisy a smernice sú záväzné pre všetky zúčastnené strany (vedenie univerzity/fakulty, pedagógovia, študenti, administratívni pracovníci). Rovnako ako na strategickej úrovni, aj tu sú interné predpisy schvaľované Akademickým senátom a niektoré i Vedeckou radou, takže na ich tvorbe podieľa nielen vedenie univerzity/fakulty, ale i pedagógovia, administratívni pracovníci a študenti.

c) realizačná úroveň

Princípy hodnotenia študentov sú aplikované pri tvorbe študijných programov. Študijné programy obsahujú informácie o postupoch hodnotenia uchádzačov o štúdium a informácie o formách hodnotenia študentov v rámci jednotlivých predmetov študijného programu. Ciele, obsahové zameranie a spôsoby hodnotenia jednotlivých študijných predmetov sa detailne uvádzajú v tzv. informačných listoch predmetov. Každý predmet študijného programu má

kreditové ohodnotenie, ktoré študent získava na základe splnenia podmienok, zadaných v informačnom liste príslušného predmetu. Hodnotenie predmetu je možné buď v podobe priebežného hodnotenia (PH), skúšky (S) alebo absolvovania predmetu (ABS) s hodnotením „absolvoval“. Ako kritérium hodnotenia kvality študijných výsledkov študenta slúži vážený priemer, ktorý sa vypočítava každému študentovi za každý akademický rok a za celé štúdium pred konaním štátnej skúšky. Vážený priemer vyjadruje úspešnosť študenta pri absolvovaní predmetov hodnotených známkou a je hlavným kritériom udeľovania prospechových štipendií. Súčasťou ocenenia študentov, ktorí dosiahli vynikajúce výsledky v štúdiu môže byť udelenie Ceny dekana alebo Ceny rektora pri ukončení príslušného študijného programu. Zodpovednosť za tvorbu študijného programu má garant študijného programu a garanti jednotlivých predmetov študijného programu. Následne sú pravidlá hodnotenia študentov aplikované v rámci výučby jednotlivými pedagógmi. Vytvorenie konkrétneho postupu hodnotenia študentov je v kompetencii príslušného pedagóga a zodpovednosť nesú garant študijného programu a garant príslušného predmetu. Participácia študentov na nastavovaní kritérií ich hodnotenia sa takmer neobjavuje. Výnimku tvorí účasť zástupcov študentov z akademických senátov univerzít/fakúlt na procese tvorby politiky (normatívna úroveň), kde sa vyjadrujú k formám a metódam hodnotenia študentov. Spätná väzba na hodnotenie študentov sa získava aj formou dotazníkov (anketa hodnotenia kvality štúdia), v rámci ktorých študenti individuálne hodnotia pedagógov a predmety a majú možnosť vyjadriť sa aj k priebežnému a záverečnému hodnoteniu. Výsledky týchto hodnotení sú súčasťou Správy o pedagogickej činnosti univerzity/fakulty, Výročnej správy univerzity/fakulty a sú prerokovávané v kolégiu rektora a dekanov fakúlt, vo vedeckej rade univerzity/fakulty, ako aj na poradách vedúcich katedier.

d) komunikačná úroveň

Dôležitou súčasťou hodnotenia študentov sú elektronické informačné systémy, ktoré vysoké školy používajú v rámci samotného procesu hodnotenia študentov alebo evidencie hodnotenia študentov. Zároveň slúžia ako komunikačný kanál vo vzťahu k vnútornému prostrediu univerzity (študenti, garanti, vedúci katedier, vedenie fakulty/univerzity, administratívni pracovníci) ako i externému prostrediu (uchádzači o štúdium, MŠVVaŠ SR, ostatné inštitúcie, atď.).

Prístupnosť informácií študentom ohľadom ich hodnotenia sa ukazuje byť dostatočná na úrovni strategickej a normatívnej. Vysoké školy publikujú vnútorné predpisy na webových stránkach univerzít/fakúlt ako i v publikáciách určených študentom na začiatku ich štúdia na vysokej škole (Sprievodca štúdiom). Rovnako sú publikované informácie o študijnom programe, kde primárne informačné listy obsahujú rámcové informácie o forme hodnotenia a základných kritériách. Tieto informácie sú často publikované prostredníctvom elektronických informačných systémov, webových stránok alebo printovými publikáciami.

V realizačnej rovine sa ukazuje byť problematická úroveň detailného špecifikovania podrobných informácií o podmienkach získania kreditov, kde je rozdiel medzi jednotlivými fakultami univerzity ako i pedagógmi.

Oblasť 2: Metódy hodnotenia študentov

a) diagnostická úroveň

Diagnostický účel hodnotenia študentov sa vyskytuje primárne pri prijímaní študentov na vysokú školu. Jednotlivé vysoké školy, fakulty a študijné programy sa líšia v tom, či prijímajú uchádzačov o štúdium iba na základe dosiahnutých výsledkov stredoškolského štúdia alebo ich prijímajú na základe konania prijímacích skúšok, prípadne kombinujú obe tieto formy.

Pri prijímaní uchádzačov bez prijímacej skúšky zohľadňujú vysoké školy buď celkové hodnotenia z jednotlivých predmetov dosahované uchádzačmi počas ich štúdia na strednej škole alebo vyberajú profilové predmety viažuce sa na profil študenta (absolventa) konkrétneho vysokoškolského študijného odboru. Do hodnotenia sú zahrnuté i absolvované aktivity počas stredoškolského štúdia súvisiace s odborom štúdia. Tento typ prijímania študentov sa objavuje len sporadicky (väčšinou je uplatňovaný pri prijímaní študentov na študijné odbory, o ktoré je menší záujem).

Vysoké školy v prevažnej miere realizujú výber z uchádzačov o štúdium na základe prijímacej skúšky. Prijímacia skúška je zameraná na preverenie naučených vedomostí z predchádzajúceho vzdelávania a to v predmetoch, ktoré sú kľúčové pre príslušný študijný program. Preverenie schopností a zručností viažucich sa na preverenie talentu pre štúdium sa realizuje formou talentových skúšok. Talentové skúšky sú súčasťou prijímania napr. na študijné programy umeleckých odborov a športových odborov.

Vstupné testovanie vedomostí alebo zručností na úrovni jednotlivých predmetov sa vyskytuje výnimočne (napr. cudzie jazyky). Rozhodnutie o vstupnom testovaní v rámci predmetu vychádza skôr z iniciatívy konkrétneho pedagóga, ktorý realizuje výučbu daného predmetu.

Iba jedna vysoká škola zaviedla systémový prvok vstupného testovania pri jednotlivých predmetoch formou vnútornej smernice. Účasť na vstupnom hodnotení je pre študentov dobrovoľná a predpokladá sa účasť minimálne 75% študentov, ktorí sú na predmet zapísaní. Jedná sa novú smernicu (rok 2011) a tým pádom je jej implementačná rovina na svojom začiatku.

b) formatívna úroveň

Počas štúdia sa využívajú rôzne metódy hodnotenia vedomostí, schopností a spôsobilostí študentov, ktoré závisia od obsahu a cieľa predmetu, počtu študentov zapísaných na predmet. Využívajú sa písomné skúšky, kombinácia písomnej a ústnej skúšky, projekty, protokoly z laboratórnych cvičení, meraní, kartotéka pokusov, prezentácie, eseje, prípadové štúdie, príklady, ai. Výber metódy priebežného hodnotenia závisí v značnej miere od počtu študentov zapísaných na daný predmet. Takmer vo všetkých predmetoch sa uplatňuje priebežné a záverečné hodnotenie. Výsledky priebežného hodnotenia sú študentom komunikované osobne a sú zakomponované do záverečného hodnotenia predmetu.

Zlepšenie výsledkov študentov v rámci jednotlivých predmetov je dosahované aj pomocou e-learningového vzdelávacieho portálu (LMS MOODLE) alebo Akademického informačného systému (anketa, predbežné testy), ktoré ponúkajú študentom možnosť otestovať si získané vedomosti pred termínom konania záverečného hodnotenia predmetu. Ide o aplikáciu metódy dokonalého zvládnutia učiva, tzv. mastery learning, ktorej základom je rozdeľovanie učiva na menšie časti. Študent si sám určí tempo a priebežne si testuje získané vedomosti. Priebežné testy sa učiteľom nehodnotia. Slúžia ako spätná väzba pre študenta. Podstatné je, aby študent zvládol učivo k termínu hodnotenia učiteľom. Príkladom využívania tejto metódy sú predmety z manažmentu, informatiky, matematiky, cudzích jazykov, komunikácie ai.

Niektoré fakulty majú skúsenosť so zisťovaním sebareflexie študenta vo vybraných predmetoch (psychológia, manažérska komunikácia, manažment ľudských zdrojov, ai.) formou písania denníka, v ktorom si študent priebežne zaznamenáva myšlienky, postoje a názory na jednotlivé témy učiva alebo určitú situáciu, porovnáva svoju skúsenosť s teóriou, zachytáva zmenu v osobnom rozvoji, kritickom myslení, v zlepšení schopnosti napr. riešenia problému s ohľadom na obsah predmetu. Ide skôr o ojedinelé spôsoby hodnotenia študentov. Prepojenie hodnotenia interných pedagógov vysokej školy a externých odborníkov sa vyskytuje v umeleckých odboroch. Úroveň progresu študenta je konfrontovaná s externým prostredím vysokej školy počas tzv. prieskumov, ktoré sú otvorené širokej verejnosti a neraz sa stávajú predmetom recenzií a výtvarných kritik.

Metódy hodnotenia sa zameriavajú primárne na aktuálnu úroveň vedomostí, zručností a kompetencií. Zisťovanie a hodnotenie možného potenciálu študentov sme na vysokých školách nezaznamenali.

V prípade nespokojnosti študenta so svojim ohodnotením, môže sa tento obrátiť na garanta predmetu, študijného programu alebo vedúceho katedry, ktorá zabezpečuje výučbu príslušného predmetu. Ak je podozrenie na neobjektívne hodnotenie učiteľom, môže študent požiadať o komisionálne preskúšanie.

c) sumatívna úroveň

Úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a kompetencií sa hodnotí v rámci každého predmetu študijného plánu. Používa sa kvantitatívne hodnotenie, kde je študent hodnotený prostredníctvom klasifikačnej stupnice podľa ECTS (A-FX), pričom pri dosiahnutí požadovanej úrovne získaných vedomostí, zručností a kompetencií sa študentovi udeľujú kredity. Hodnotenie je najčastejšie realizované ústnou formou alebo písomnou formou. V prípade ústnej formy hodnotenia dostáva študent bezprostrednú spätnú väzbu od pedagóga. V prípade písomnej formy hodnotenia získava študent spätnú väzbu neskôr (cca. od 1 do 7 dní). Aj v takomto prípade má študent možnosť nahliadnuť do testu, resp. vyžiadať si od pedagóga informáciu ohľadom svojho výkonu. Vysoké školy zároveň ponúkajú možnosť konzultovať svoje problematické oblasti s garantom predmetu, garantom študijného programu, resp. vedúcim katedry.

Súčasťou všetkých študijných programov realizovaných na slovenských vysokých školách je štátna skúška, ktorú študent podstupuje na konci posledného semestra. Obsahom štátnej skúšky je obhajoba záverečnej práce študenta a zároveň skúška z kľúčových oblastí študijného programu vzhľadom na profil absolventa. Členmi štátnej skúšobnej komisie sú minimálne 4 pedagógovia, pričom aspoň jeden člen by mal pochádzať z externého prostredia (najčastejšie inej vysokej školy).

Oblasť 3: Hodnotenie študentov a ciele študijných programov/predmetov

Ciele študijných programov a predmetov

Jednotlivé slovenské vysoké školy sa líšia v miere rozpracovania cieľov v rámci jednotlivých študijných programov a predmetov.

Definovanie cieľov sa vyskytuje na úrovni študijných programov formou vymedzenia profilu absolventa. Vyplýva to z procedúry získania akreditácie MŠVVŠ SR. Existuje zaužívaný formát vzoru akreditačného spisu, ktorý vysoké školy používajú pri príprave akreditačného spisu študijného programu. Povinnou súčasťou akreditačného spisu je charakteristika absolventa študijného programu. MŠVVŠ SR má zároveň zverejnený tzv. opis študijného odboru, kde sú definované požiadavky na absolventa študijného programu. Znamená to, že ak má vysoká škola resp. fakulta záujem o získanie akreditácie študijného programu, musí preukázať, že absolvent daného študijného programu bude dosahovať stanovené požiadavky MŠVVŠ SR.

Niektoré vysoké školy majú deklarovanú povinnosť stanoviť ciele príslušného študijného programu formou interných predpisov. V rámci študijného programu sa zvyčajne jednoznačne vymedzujú ciele. Špecifikujú sa výsledky a kompetencie študentov, ktorých dosiahnutie je nevyhnutné pre ich uplatnenie na trhu práce. Vo všetkých akreditovaných študijných programoch nie sú deklarované merateľné kritériá úrovne výsledkov vzdelávania. Študijné programy majú prevažne popisný charakter profilu absolventa.

Každá vysoká škola má definované interné procedúry schvaľovania študijných programov. Pred zaslaním akreditačného spisu na MŠVVŠ SR prebieha schvaľovací proces na úrovni akademických a vedeckých orgánov fakúlt, resp. vysokej školy.

Definovanie cieľov na úrovni jednotlivých predmetov sa vyskytuje len na niektorých vysokých školách. V prípade, že sú ciele predmetu definované, tak sú spravidla dostupné pre študentov v informačných listoch predmetov. V niektorých študijných programoch sú v rámci informačných listov definované aj súčasti očakávaných a pre ukončenie predmetu požadovaných výsledkov vzdelávania.

Metódy hodnotenia a výsledky vzdelávania

Vysoké školy deklarujú závislosť metód hodnotenia od profilu absolventa študijného programu alebo cieľov konkrétneho predmetu študijného programu. Identifikované boli 2 spôsoby ich prepájania.

V rámci študijných programov je zadefinovaná zodpovednosť za naplnenie profilu absolventa hierarchicky rozdelená do 3 úrovní. Na najvyššej úrovni je garant študijného programu, ktorý zodpovedá za študijný program ako celok. Študijný program sa člení na

viacero študijných predmetov, pričom každý predmet má taktiež svojho garanta. Garant predmetu zodpovedá za napĺňanie cieľov konkrétneho predmetu. Na najnižšej úrovni realizujú výučbu jednotliví pedagógovia a zodpovedajú sa garantovi študijného predmetu.

Druhý spôsob sa odvíja od výučbových metód. Metódy výučby vychádzajú z obsahu vymedzenom buď pre konkrétny predmet alebo všeobecne pre daný študijný program. Pedagógovia používajú odlišné metódy výučby vzhľadom na požadované výsledky vzdelávania – vedomosti, zručnosti, kompetencie, skúsenosti. Metóde výučby následne zodpovedá i metóda hodnotenia študenta ohľadom dosiahnutých vedomostí, zručností, kompetencie či nadobudnutých skúseností.

Oblasť 4: Objektívnosť hodnotenia študentov

Kritériá a pravidlá hodnotenia študentov sú paušálne definované v Študijnom poriadku vysokej školy. Študijný poriadok obsahuje všeobecné informácie o podmienkach udelenia kreditov, klasifikačnej stupnici vzhľadom na kvalitu študijných výsledkov, procesuálne náležitosti hodnotenia študentov, pravidlá pre definovanie termínov hodnotenia študentov a informáciu o počte možných opravných termínov skúšky.

Podrobnejšie informácie o hodnotení sú definované v informačných listoch predmetov. V informačných listoch predmetov sú popísané ciele predmetu a metódy hodnotenia vzhľadom na tieto ciele .

Jedna z fakúlt zaviedla od letného semestra akademického roka 2008/09 povinnosť pre pedagógov zverejňovať podrobné kritériá získania kreditov na tzv. elektronickej nástenke predmetu. Príslušný pedagóg má povinnosť definovať detaily ohľadom kritérií, podľa ktorých udelí/neudelí študentovi kredity za predmet a ich podiel na výslednom hodnotení. Zároveň aktualizuje literatúru k štúdiu ako i významné termíny a sylabus k predmetu. Dokument má charakter príspevku a bol prerokovaný na kolégiu dekana.

Jedna z univerzít v tomto roku implementovala dokument dotýkajúci sa pravidiel priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania. Tento dokument budev krátkom čase rozpracovaný i na jednotlivých fakultách tejto vysokej školy.

Študenti sú s informáciami o spôsobe a podmienkach hodnotenia informovaní priamo vyučujúcim na prvej výučbovej aktivite v príslušnom semestri. Informácie sú taktiež zverejnené v elektronickej podobe v rámci informačných listov predmetov, resp. na elektronickej nástenke predmetu.

O výsledkoch hodnotenia predmetu sú študenti informovaní bezprostredne, resp. v termíne stanovenom Študijným poriadkom. Oboznamovanie s výsledkami hodnotenia sa uskutočňuje ústne (osobne), alebo prostredníctvom elektronických informačných systémov vysokých škôl. Študenti sú v rámci skúšok spravidla hodnotení jedným pedagógom, ktorý overuje vedomosti, zručnosti a kompetencie študenta vzhľadom na zadané ciele predmetu. Najmä v prípade ústnych skúšok tak vstupuje do hodnotenia študenta subjektivita pedagóga. Vysoké školy však majú v rámci hodnotenia študentov zapracované niektoré procesy hodnotenia, ktoré zvyšujú objektivitu hodnotenia študenta. Jedným z nich je napr. aplikácia bodového systému, kde sa vyčleňuje počet bodov za jednotlivé časti predmetu ako je cvičenie, seminár, písomná časť skúšky, ústna časť skúšky. Takýmto spôsobom dochádza k zníženiu subjektívneho vplyvu skúšajúceho na výsledné hodnotenie študenta v rámci predmetu.

V rámci študijných plánov sú niektoré predmety, súčasťou ktorých je vypracovanie napr. projektu alebo semestrálnej práce. Tieto predmety sú často hodnotené v rámci komisie pozostávajúcej z viacerých pedagógov.

Vysoké školy majú v rámci Študijného poriadku zakotvené právo študenta požiadať o komisionálne preskúšanie v rámci jednotlivých predmetov.

Špecifické postavenie majú predmety štátnej skúšky. Legislatíva SR ustanovuje vysokým školám povinnosti vzhľadom na zloženia štátnicovej komisie. Vzhľadom na počet, musí mať štátnicová komisia minimálne štyroch členov. Ustanovuje taktiež kritériá vzhľadom na minimálny akademicko-vedecký profil člena štátnicovej komisie. Aspoň jeden z členov štátnicovej komisie by mal byť z externého prostredia univerzity. Tieto prvky zabezpečujú kvalifikovanosť ako i objektivitu záverečného hodnotenia študenta.

Oblasť 5: Kritériá hodnotenia študentov

a) prijímacie konanie

Vysoké školy definujú kritériá hodnotenia uchádzačov o vysokoškolské štúdiu v interných dokumentoch. Tieto sú spravidla predmetom schvaľovania v akademických orgánoch jednotlivých fakúlt vysokých škôl. Následne sú kritériá výberu uchádzačov publikované spravidla na webových stránkach vysokých škôl. Jednotlivé fakulty sa líšia v úrovni špecifikácie jednotlivých kritérií výberu uchádzačov. Niektoré zverejňujú všeobecnejšie informácie o vedomostiach a zručnostiach, ktoré sú v rámci prijímacieho konania hodnotené. Iné publikujú detailné kritériá spolu s požadovanou úrovňou ich plnenia, na základe čoho si môže samotný uchádzač odhadnúť mieru plnenia jednotlivých kritérií prijatia na vysokú

školu. Termíny zverejnenia kritérií výberu uchádzačov upravuje legislatíva SR, ktorá je jednotná a záväzná pre všetky vysoké školy na Slovensku.

c) hodnotenie a známkovanie študentov

Kritériá hodnotenia a známkovania študentov sú na všeobecnej úrovni definované v študijných poriadkoch vysokých škôl. Vysoké školy používajú ECTS klasifikačnú stupnicu. Detailné kritériá hodnotenia študenta v rámci jednotlivých predmetov sú spravidla prístupné v informačných listoch, resp. v iných dokumentoch publikovaných v rámci elektronických informačných systémov. Niektoré vysoké školy ponechávajú zodpovednosť za zverejnenie kritérií získania kreditov na jednotlivých pedagógoch, ktorí informujú študentov o kritériách na začiatku príslušného semestra. Jednotlivé vysoké školy sa líšia v požiadavkách na detaily kritérií hodnotenia študentov, ktoré vyžadujú špecifikovať od jednotlivých pedagógov.

d) absencie študentov

Jednotlivé vysoké školy sa odlišujú prístupom k posudzovaniu absencie študentov. Ak uprednostňujú politiku zverejňovania detailných kritérií pre získanie kreditov, tak spravidla sú absencie pretavené do bodového hodnotenia z jednotlivých výučbových aktivít. Konkrétne pravidlá nastavuje pedagóg pre konkrétny výučbový predmet. Druhý prístup má charakter „tradície“, kde je zvykom tolerovať istý počet absencií študenta (1-3 absencie za semester). Tolerované počty absencií však nie sú explicitne publikované v oficiálnych dokumentoch vysokých škôl, skôr ustanovujú študentom všeobecnú povinnosť zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít. Je zvykom, že jednotliví pedagógovia pristupujú individuálne k posudzovaniu absencií zo zdravotných, sociálnych alebo iných závažných osobných dôvodov. Jedna z vysokých škôl má pre riešenie týchto situácií definovanú možnosť individuálneho študijného plánu študenta, ktorá je oficiálne deklarovaná v internom dokumente vysokej školy. Dôvodom na udelenie súhlasu na individuálny študijný plán môže byť aj mimoriadna sťaž študenta na významnom pracovisku alebo v inštitúcii, ktorá by podporila jeho umelecký alebo vedecký rast s následným pozitívnym efektom pre plnenie študijných povinností.

V rámci jednotlivých fakúlt a vysokých škôl sa odlišne pristupuje aj k povinnosti zúčastňovať sa výučbových aktivít. Zatiaľ čo účasť na seminároch a cvičeniach sa od študentov vyžaduje, prístup k prednáškam je na vysokých školách odlišný. Niektoré vysoké školy nepovažujú účasť na prednáškach za povinnú a prednášky nepodliehajú systému hodnotenia študentov.

Iné vysoké školy vyžadujú od študentov účasť na prednáškach alebo ponechávajú istú mieru rozhodnutia na samotnom pedagógovi.

Stanovenie jasných a zrozumiteľných kritérií získania kreditov študenti oceňujú. Problematický sa javí nejednotný prístup jednotlivých pedagógov k základným požiadavkam na študentov (rozdielny počet povolených absencií) a to najmä v prípade, že majú študenti možnosť porovnávať.

Oblasť 6: Kontrolné mechanizmy hodnotenia študentov

V rámci slovenských vysokých škôl boli identifikované nasledovné kontrolné mechanizmy hodnotenia študentov:

a) komisionálne preskúšanie

Možnosť komisionálneho preskúšania je ukotvená v národných dokumentoch ako aj interných dokumentoch vysokých škôl. Iniciátorom žiadosti o komisionálne preskúšanie môže byť študent alebo pedagóg. Vysoké školy a fakulty sa líšia v miere definovania procesnej stránky a pravidiel komisionálneho preskúšania.

b) forma skúšania pri opätovnom zápise predmetu

Jedna z vysokých škôl aplikuje špecifický kontrolný mechanizmus hodnotenia študenta z predmetu, ktorý si opakovane zapísal. Pri prenesenej povinnosti v náhradnom termíne preveruje hodnotenie študenta aj druhý vyučujúci, zvyčajne garant predmetu alebo garant študijného programu. Iný spôsob preverovania hodnotenia študentov je v situácii, ak semináre/cvičenia k predmetu vedú vyučujúci s právom priebežného hodnotenia a prednášky vyučuje profesor alebo docent. V tom prípade záverečné hodnotenie predmetu vykonáva prednášajúci.

c) hodnotenie záverečných prác študentov

Záverečné práce študentov sú spravidla posudzované 2 odborníkmi z predmetnej oblasti. Konečné hodnotenie záverečnej práce realizuje štátnicová komisia pozostávajúca minimálne zo štyroch členov vrátane odborníkov z externého prostredia.

d) hospitácie

.Kvalita výučby je hodnotená aj na základe tzv. hospitácií na výučbe, kde napr. garant predmetu hospituje výučbu začínajúceho učiteľa a opačne začínajúci učiteľ sa zúčastňuje

výučby skúsenejšieho kolegu. Skúsenejší kolega sa stáva tzv. tútorom začínajúceho učiteľa a spoločne analyzujú otázky výučby i hodnotenia predmetu.

e) analýza výsledkov hodnotenia kvality výučby a pedagógov zo strany študentov

Na základe výsledkov hodnotenia kvality výučby a pedagógov zo strany študentov sú identifikované predmety, resp. pedagógovia, ktorí majú negatívne hodnotenia. Priami nadriadení spravidla vykonávajú s dotýčnými pedagógmi pohovor a stanovujú úlohy a opatrenia pre ďalšie obdobie. Niektoré vysoké školy vyžadujú od vysokoškolských pedagógov a denných doktorandov zapojených do pedagogického procesu, aby získali potrebnú pedagogickú spôsobilosť na základe doplňujúceho pedagogického vzdelania

f) analýza rozloženia hodnotení študentov podľa ECTS klasifikačnej stupnice

Osoba s pridelenou kompetenciou (zvyčajne prodekan pre vzdelávanie) má prístup k údajom o rozložení hodnotení študentov v jednotlivých predmetoch.

Identifikované kontrolné mechanizmy sa na slovenských vysokých školách objavujú sporadicky, resp. sú používané iba na niektorých fakultách vysokých škôl. Taktiež často absentujú interné pravidlá, ktoré by deklarovali procesy, zodpovednosti a konsekvencie kontrolnej činnosti.

Oblasť 7: Hodnotenie študentov a vedomosti a zručnosti získané na stredných školách

Vedomosti a zručnosti získané na stredných školách sa inkorporujú do hodnotenia najmä na úrovni prijímacieho konania na vysokú školu. Požadované vedomosti a kompetencie žiakov stredných škôl sú celoštátne určené kvalifikačným rámcom. Existujú rozdiely v obsahu výučby a štruktúre predmetov podľa druhu strednej školy, študijného alebo učebného odboru. Požiadavky na prijímanie uchádzačov na vysokoškolské štúdium sú rovnaké pre všetkých záujemcov o štúdium bez ohľadu na druh strednej školy. Ak uchádzač úspešne vykoná prijímaciu skúšku, resp. splní podmienky prijímacieho konania a na štúdium sa aj zapíše, v nárokoch na splnenie študijných povinností sa nerozlišuje medzi absolventmi gymnázií alebo stredných škôl. Nedostatočné vedomosti z predmetu s ohľadom na rozdielnu pripravenosť zo strednej školy rieši študent samoštúdioma absolvovaním konzultácií u príslušného VŠ pedagóga.

Niektoré vysoké školy ponúkajú študentom rozličné doplnkové kurzy napr. v rámci ďalšieho vzdelávania, ktoré môžu študentom pomôcť preklenúť počiatočné nedostatočné vedomosti alebo zručnosti. Aby sa predchádzalo u uchádzačov o VŠ štúdium problémom s rôznou

úrovňou nadobudnutých poznatkov v rámci určitých predmetov počas ich štúdia na SŠ, niektoré VŠ/fakulty/katedry organizujú pre uchádzačov prípravné kurzy.

Niektoré vysoké školy zapájajú študentov v prvých ročníkoch do rôznych tvorivých aktivít, či už v rámci jednotlivých predmetov alebo vedeckej činnosti, kde môžu študenti využiť vedomosti a zručnosti získané na stredných školách, čo môže v konečnej fáze ovplyvniť i výsledné hodnotenie študenta.

Oblasť 8: Externí účastníci, agentúry a hodnotenie študentov

Súčasťou akreditačného spisu študijného programu je aj definovanie spôsobu hodnotenia a priebehu štátnych skúšok, procesu vzdelávania počnúc prijímacím konaním, výučbou až po ukončenie štúdia a umiestnenie absolventov v praxi. Hodnotenie akreditačného spisu realizuje Akreditačná komisia. Členovia pracovnej skupiny majú právo v procese akreditácie zúčastniť sa vyučovacieho procesu, ako aj konania prijímacích skúšok na danej fakulte. Akreditačná komisia sa týmto spôsobom zapája do procesu schvaľovania postupov a metód hodnotenia študentov v rámci prijímacieho konania, hodnotenia jednotlivých predmetov ako i záverečných skúšok.

Miera participácie externých účastníkov na hodnotení študentov je obmedzená. Externí účastníci, pokiaľ nie sú zároveň vyučujúci, nemajú právomoc hodnotiť študenta vysokej školy. Najčastejšie sa externí účastníci zúčastňujú hodnotenia záverečných prác študentov, kde buď figurujú ako školitelia záverečných prác alebo ako oponenti záverečných prác – odborníci na konkrétnu tému záverečnej práce. Školiteľ i oponent posudzujú záverečnú prácu formou školiteľského/opponentského posudku.

Účastníci z externého prostredia participujú na hodnotení študentov i ako členovia štátnicových skúšobných komisií.

Oblasť 9: Zmeny v hodnotení študentov

Zmeny v hodnotení študentov boli identifikované najmä v týchto oblastiach:

a) rozšírenie foriem hodnotenia študenta. Forma hodnotenia študenta sa viac odvíja od cieľov konkrétneho predmetu (skúška, priebežné hodnotenie, absolvoval);

b) rozširuje sa priestor pre priebežné hodnotenie študenta počas celého semestra. Výsledky priebežného hodnotenia sa stávajú súčasťou celkového hodnotenia študenta z daného predmetu;

c) **častejšie používanie písomných metód** pre identifikáciu úrovne dosiahnutých vedomostí v porovnaní s ústnymi metódami. Objavuje sa najmä v súvislosti so stúpajúcim počtom študentov v študijných programoch;

d) **aplikácia informačno-komunikačných technológií**. Študenti majú väčší priestor pre používanie autotestov, ktoré im umožňujú priebežné overovať mieru nadobudnutých vedomostí a kompetencií. Zároveň vytvárajú priestor pre komunikáciu hodnotenia študenta zo strany pedagóga a taktiež vytvárajú priestor pre evidenciu hodnotení študenta počas celého štúdia, resp. všetkých štúdií študenta;

e) **tvorba nových interných smerníc**. Deklarovanie a zavádzanie konkrétnych procesov hodnotenia študentov do interných inštitucionálnych dokumentov (napr. zavedenie komplexného bodového systému hodnotenia študentov na jednej z vysokých škôl);

f) **sprísnenie kritérií hodnotenia študentov**. Predpokladá sa vyššia kvalita študentov a absolventov študijných programov;

g) **zvyšovanie transparentnosti a objektívnosti prijímacích pohovorov**. Využívajú sa čiarové kódy, ako aj externé firmy na organizačno-technické zabezpečenie prijímacích konaní;

h) **zvyšovanie miery využívania on-line formy oznamovania výsledkov hodnotení študentov**.

Jednotlivé vysoké školy sa markantne líšia v realizovaných zmenách v oblasti hodnotenia študentov za posledné obdobie.

Záver

Zistenia ohľadom aspektov hodnotenia študentov možno zhrnúť do niekoľkých bodov:

- V oblasti inštitucionálnej politiky vysokých škôl je venovaná téme hodnotenia študentov pozornosť. Manažment, ako i jednotliví pedagógovia vysokých škôl berú do úvahy prepojenie hodnotenia študentov s kvalitou vzdelávacieho procesu, čo vytvára dobré zázemie pre rozvoj v tejto oblasti.
- Inštitucionálna politika v oblasti hodnotenia študentov je dostatočne definovaná v interných dokumentoch, pokiaľ sa jedná o pravidlá a postupy súvisiace s ukončením študijných programov. Je zadané viacčlenné zloženie štátnicových komisií, ako aj smernice o záverečných prácach atď.

- Za pozitívny možno považovať posun k priebežnému hodnoteniu študentov počas celého semestra, ktorý umožňuje použitie viacerých metód hodnotenia (ústne, písomné, prezentačné, projektové, atď.) ako i sledovanie progresu študenta počas semestra v úrovni získaných vedomostí, zručností a kompetencií.
- Existuje vysoká miera prepojenia národnej politiky a inštitucionálnych politík jednotlivých VŠ v oblasti hodnotenia študentov, ktorá na jednej strane prináša záruku dosiahnutia určitého stupňa kvality na celoštátnej úrovni, na druhej strane sa stáva bariérou pri rozvoji vlastnej iniciatívy VŠ v danej oblasti.
- Slabé stránky v rámci inštitucionálnych politík vysokých škôl možno evidovať v absencii interných dokumentoch, ktoré by upravovali konkrétne pravidlá a postupy pri hodnotení študentov v rámci jednotlivých predmetov.
- Za slabú stránku možno považovať absenciu procesov kontrolnej činnosti hodnotenia študentov. Tieto sú používané sporadicky, nesystematicky a bez jasne nastavených pravidiel, kompetencií a zodpovednosti.
- Vzhľadom na rozvoj IKT existujú rezervy ich využívania vo vzťahu k možnostiam komunikácie jasných, detailných a zrozumiteľných kritérií hodnotenia a tým pádom podmienok pre získanie kreditov z daného predmetu. Často sa využívajú výlučne ústne komunikované kritériá, ktoré je obtiažne preveriť a kontrolovať ďalšími osobami (manažmentom fakúlt a univerzít, externými inštituáciami, zamestnávateľmi, atď.).
- Základnou identifikovanou bariérou zavádzania zmien v hodnotení študentov je nízka motivácia samotných študentov ako i pedagógov. Najmä z pohľadu pedagógov sú vnímané prípadné zmeny v metódach hodnotenia študentov ako časovo náročné.
- Obmedzenia sú viditeľné v používaní hodnotenia vstupných vedomostí, zručností a kompetencií študentov na úrovni jednotlivých predmetov.
- V študijných progamoch často dochádza k zjednodušujúcim metódam hodnotenia ako i k znižovaniu frekvencie konkrétnej spätnej väzby študentovi a to zdôvodu zvyšujúceho sa počtu študentov na počet pedagógov.
- Obmedzené je prepojenie hodnotenia študentov s externými účastníkmi.

Príloha A

Jedna z fakúlt slovenských vysokých škôl zaviedla od akademického roka 2011/12 bodový systém hodnotenia študentov v rámci jednotlivých predmetov, kde sú explicitne vyjadrené podmienky získania kreditov v závislosti od získaných bodov v danom predmete ako i klasifikačná stupnica.

Známka (klasifikačný stupeň)	Slovná klasifikácia a jej definícia	Rozsah znalostí (%)	Numerická hodnota
A	Výborne (vynikajúce výsledky)	92 – 100	1
B	Veľmi dobre (nadpriemerné výsledky)	84 – 91	1,5
C	Dobre (priemerné výsledky)	76 – 83	2
D	Uspokojivo (prijateľné výsledky)	68 – 75	2,5
E	Dostatočne (výsledky spĺňajú minimálne kritéria)	60 – 67	3
FX	Nedostatočne (výsledky nespĺňajú minimálne kritéria)	menej ako 60	4

Príloha B

Kritériá hodnotenia sú na jedenej z fakúlt slovenských vysokých škôl od letného semestra akademického roka 2008/09 povinne zverejňované na elektronickej nástenke predmetu. Elektronická nástenka je súčasťou Akademického informačného systému. Príslušný pedagóg má povinnosť definovať detaily ohľadom kritérií, podľa ktorých ne/udeľí študentovi kredity za predmet a ich podiel na výslednom hodnotení. Zároveň aktualizuje literatúru k štúdiu ako i významné termíny a sylabus k predmetu. Dokument bol prerokovaný na kolégiu dekana.